

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 29.1.2020 r.
COM(2020) 37 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Program prac Komisji na 2020 r.

Unia, która mierzy wyżej

1. Unia, która mierzy wyżej

W zeszłorocznych wyborach do Parlamentu Europejskiego do urn poszła rekordowa liczba Europejczyków. Postawili oni przed instytucjami i przywódcami Unii jasne zadanie: **działać odważnie i zdecydowanie, aby sprostać wyzwaniom naszego pokolenia**. Oczekują oni od Unii skutecznego działania w najistotniejszych kwestiach. Komisja Europejska podejmuje się wykonać to zadanie – budować Unię, która mierzy wyżej.

Unia ma wyjątkową szansę, aby w bieżącym roku i przez całą dekadę przeprowadzić transformacji w kierunku **Europy sprawiedliwej, neutralnej dla klimatu i cyfrowej**. Ta dwojaka transformacja – ekologiczna i cyfrowa – będzie nieść skutki dla nas wszystkich: każdego kraju, każdego regionu, każdego obywatela. Wpłynie na wszystkie aspekty naszego społeczeństwa i gospodarki. Skuteczna będzie jednak tylko pod warunkiem, że będzie sprawiedliwa i skorzystają z niej wszyscy. Unia Europejska jedynie wówczas będzie w stanie w pełni wykorzystać szanse płynące z dwojakiej transformacji, gdy zaangażujemy cały nasz potencjał i odwołamy się do naszej różnorodności. Jednocześnie musimy nadal niezmiennie walczyć w obronie naszych wartości, równości i praworządności.

To właśnie stanowi wiodący motyw pierwszego rocznego programu prac Komisji w bieżącej kadencji. W programie ujęto najważniejsze inicjatywy, które Komisja zamierza podjąć w pierwszym roku działania w obecnym składzie, w tym zobowiązania na pierwsze 100 dni. Skupiają się one wokół **sześciu naczelných celów określonych w wytycznych politycznych przewodniczącej Ursuli von der Leyen**. Program odzwierciedla również główne priorytety przyjęte przez Parlament Europejski, a także określone w Programie strategicznym Rady Europejskiej na lata 2019–2024.

Niewątpliwie mamy powody do dumy i optymizmu. Po latach skupiania się na zarządzaniu kryzysowym **Europa może znów patrzeć w przyszłość**. W programie prac wyznaczono kierunki dalszych działań i nakreślono sposoby rozwiązania kwestii, które dotąd nieraz nas dzieliły.

Przystępujemy do pracy w coraz bardziej niestabilnych okolicznościach. Obraz dzisiejszego świata jest zdominowany przez niepewność koniunktury gospodarczej, przesunięcia w porządku geopolitycznym, nowe konflikty wybuchające z całą mocą i zadawnione napięcia, tłące się pod powierzchnią. Niepokój ten jest odczuwany nie tylko w innych częściach świata, ale również na naszym własnym kontynencie. Potrzeba silnej i zjednoczonej Unii Europejskiej, wykorzystującej w pełni wszystkie swoje zasoby dyplomatyczne, gospodarcze i polityczne, jest paląca i wyraźna jak nigdy dotąd. Program prac obecnej **Komisji, działającej w sposób geopolityczny**, odzwierciedla to w pełni. Wszelkie planowane działania i inicjatywy będą w dużym stopniu koncentrować się na działaniach zewnętrznych.

Jeśli Unia ma sprostać wysokim oczekiwaniom obywateli i ambitnym celom, które postawiliśmy sobie sami, potrzebne będą odpowiednio duże zasoby. Nowy **dlugoterminowy budżet Unii** musi być elastyczny, dopasowany do naszych priorytetów i wyzwań. Wnioski przedstawione już przez Komisję stanowią do tego dobrą podstawę, a w razie potrzeby będą dostosowywane do ambitnych celów, które sobie stawiamy. Komisja jest gotowa wspierać Parlament Europejski i Radę w opracowaniu zrównoważonego i ambitnego budżetu długoterminowego w terminie do 1 stycznia 2021 r. Dzięki temu będziemy mogli bez zwłoki przystąpić do realizacji naszych programów inwestycji i wydatków.

Przed nami bezprecedensowe wyzwania. Będziemy musieli wynegocjować nowe partnerstwo ze Zjednoczonym Królestwem, które – choć już poza Unią – pozostanie naszym partnerem,

sojusznikiem i przyjacielem. Jesteśmy gotowi zadbać, aby to partnerstwo miało wyjątkowo szeroki zakres, znacznie wykraczający poza stosunki handlowe. Trzeba mieć świadomość, że będzie to ogromne zadanie. Podobnie jak w trakcie negocjacji dotyczących umowy o wystąpieniu, Komisja zadba podczas całego procesu tych negocjacji o jak największą przejrzystość wobec pozostałych instytucji UE, państw członkowskich i obywateli.

Przystępując do realizacji naszego ambitnego planu, będziemy kierować się programem Organizacji Narodów Zjednoczonych „Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. **W samym centrum naszego procesu kształtowania polityki** znajdą się zatem **cele zrównoważonego rozwoju, przyjęte przez ONZ**. Określą one kierunek naszych działań – wewnętrznych i zewnętrznych – we wszystkich sektorach i będą świadczyć o naszym zaangażowaniu na rzecz zrównoważonego rozwoju w Europie i poza nią. W tym kontekście zmodyfikujemy proces europejskiego semestru, włączając do niego cele zrównoważonego rozwoju, a także przedstawimy nasze podejście do ogólnego zarządzania i realizacji tych celów.

Urzeczywistnienie działań określonych w niniejszym programie prac będzie wymagać zespołowego wysiłku różnych instytucji. Jak określono w wytycznych politycznych, Komisja z pełnym zaangażowaniem podejmuje się budowania szczególnych stosunków z Parlamentem Europejskim, wspierając między innymi **prawo inicjatywy dla Parlamentu**.

Program prac stanowi wreszcie, że nieodzowną i coraz bardziej eksponowaną rolę będą odgrywać **prognozy strategiczne**. Wynika to z potrzeby bardziej precyzyjnego rozpoznania długoterminowych tendencji i zasadniczych zmian, które kształtują nasze życie i przyszłość pracy, zmieniają strukturę naszych gospodarek, środowisk i społeczeństw, a także wpływają na globalne układy sił i naszą strategiczną autonomię.

Dzięki lepszemu rozumieniu i przewidywaniu wyłaniających się zjawisk będziemy mogli opracowywać i wdrażać strategie polityczne, które pomogą Europie wychodzić na prostą na czołowej pozycji. Musimy na przykład liczyć się z tym, że rosnąca długość życia i wzrost liczby ludności na świecie wpłynie na dostępność zasobów naturalnych, przepływy migracyjne, emerytury, renty i opiekę zdrowotną. Jednocześnie nie możemy stracić z oczu problemu spadku demograficznego, który – m.in. w postaci wyludniania się obszarów wiejskich – dotyka dużej części UE.

To tylko jedno z wielu dobitnych przykładów na to, jak ważne jest uzyskiwanie najpełniejszej możliwej wiedzy o nowych zagrożeniach i możliwościach oraz zjawiskach kształtujących je i zależnych od nich. Dzięki prognozom strategicznym będziemy mogli **przyjmować bardziej pragmatyczne, długoterminowe podejście** do działań mających zapewnić nam wiodącą pozycję na świecie i określać kierunek naszej polityki na lata.

Główne inicjatywy wymienione poniżej i w załącznikach do niniejszego programu prac dają obraz tego, co chcemy osiągnąć. Wykaz ten nie jest wyczerpujący ani ostateczny. Aby obraz ten był wyraźniejszy, inicjatywy pogrupowano w ramach sześciu naczelnych celów. Umieszczenie inicjatywy na liście nie ma wpływu na opis zadań, które przewodnicząca Ursula von der Leyen przypisała poszczególnym członkom kolegium komisarzy w skierowanych do nich pismach. W ciągu roku z pewnością pojawią się kolejne wyzwania i szanse. Komisja jest gotowa reagować na nie szybko.

2. Realizacja sześciu naczelnych celów

2.1. Europejski Zielony Ład

Najbardziej palącym wyzwaniem, obowiązkiem i szansą Europy jest utrzymanie dobrego stanu naszej planety i zdrowia ludzi. To zadanie jest istotą naszych czasów. Wzrost globalnej temperatury, wyczerpywanie się zasobów naturalnych i ciągła utrata bioróżnorodności, coraz powszechniejsze pożary lasów, powodzie i inne klęski żywiołowe – to zagrożenie dla naszego bezpieczeństwa i dobrobytu.

Naszą odpowiedzią jest Europejski Zielony Ład. Doprowadzi on do 2050 r. do neutralności klimatycznej Europy, przewidując jednocześnie działania przystosowawcze. Pomoże chronić i zachować różnorodność biologiczną, dziedzictwo naturalne oraz oceany, z których Unia czerpie znaczną część swojego bogactwa – a jednocześnie przyniesie naszej gospodarce i przemysłowi większą innowacyjność i konkurencyjność, sprzyjając efektywnemu gospodarowaniu zasobami dzięki działaniu w obiegu zamkniętym. **Europejski Zielony Ład to nasza nowa strategia na rzecz wzrostu.** Zapewni on Europie nowe miejsca pracy i większą konkurencyjność w skali globalnej. Kluczowe znaczenie w jego realizacji będzie miała nasza nowa strategia przemysłowa – katalizator transformacji zarówno ekologicznej, jak i cyfrowej.

Europejski Zielony Ład obejmuje plan działań politycznych i środków służących urzeczywistnieniu niezbędnych przemian we wszystkich sektorach. Wiele z tych działań jest wymienionych w niniejszym programie prac i zostanie wprowadzonych w pierwszym roku kadencji Komisji.

Podstawą tych działań jest przyjęcie pierwszego **europejskiego prawa o klimacie**, ustanawiającego cel osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. Na podstawie kompleksowej oceny skutków i analizy krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu Komisja zaproponuje nowy **ambitny unijny plan obniżenia emisji gazów cieplarnianych do 2030 r.** Jednocześnie Unia Europejska będzie nadal przewodzić międzynarodowym negocjacjom mającym skłonić największych emitentów do przyjęcia ambitniejszych planów przed konferencją ONZ w sprawie zmiany klimatu, która w 2020 r. odbędzie się w Glasgow.

Działania proponowane w ramach Europejskiego Zielonego Ładu dotyczą całej gospodarki. W tym duchu Komisja przedstawi strategię **inteligentnej integracji międzysektorowej** oraz **falę renowacji**. W ramach wspierania zrównoważonej niebieskiej gospodarki Komisja przedstawi również propozycję nowego podejścia do wykorzystania potencjału Europy w zakresie **energii z morskich źródeł odnawialnych**. Umożliwi to obywatelom pozyskiwanie czystej energii po przystępnych cenach i przyczyni się do większego bezpieczeństwa dostaw energii. Wśród propozycji Komisji znajdzie się również ogólna **strategia na rzecz zrównoważonej i inteligentnej mobilności**, służąca ekologicznej modernizacji sektora transportu.

Kolejnym aspektem transformacji będzie zmiana naszych dotychczasowych sposobów produkcji, konsumpcji i użytkowania rozmaitych artykułów. **Nowy plan działania dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym** pozwoli na zmianę systemu w tym zakresie, co ma służyć zmniejszeniu jego uciążliwości dla środowiska i emisji CO₂.

Europejski Zielony Ład obejmuje również działanie w obliczu niepokojącej utraty różnorodności biologicznej i zdrowych ekosystemów, która zagraża żywotności naszej przyrody i gospodarki oraz naszej jakości życia. W tym kontekście Komisja przedstawi nową **unijną strategię na rzecz różnorodności biologicznej do roku 2030**, która ma umożliwić

zachowanie i ochronę tak cennego dla nas wszystkich środowiska naturalnego. Strategia „**od pola do stołu**”, dotycząca całego łańcucha żywnościowego, będzie wspierać rolników w zapewnianiu Europejczykom bezpiecznej żywności o wysokiej jakości i wartościach odżywczych w bardziej zrównoważony sposób i po przystępnych cenach.

Dalekosiężne ambicje Europy i głębokość podjętych przez nią przemian wymagają właściwego finansowania. Kolejny długoterminowy budżet UE będzie miał zasadnicze znaczenie dla kierowania inwestycji tam, gdzie są one najpotrzebniejsze, i dla jak najpełniejszego wykorzystywania inwestycji prywatnych i publicznych. Na początku bieżącego roku Komisja przedstawiła **plan inwestycyjny na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu**, który ma uruchomić na przestrzeni najbliższej dekady zrównoważone inwestycje o wartości co najmniej 1 bln EUR. Gwarancja InvestEU będzie wspierać ten proces poprzez ograniczanie ryzyka w odniesieniu do funduszy prywatnych. Aby zapewnić włączenie zrównoważonych inwestycji do głównego nurtu naszego systemu finansowego, **odnowiona strategia zrównoważonego finansowania** będzie przekierowywać przepływy kapitału prywatnego w kierunku zielonych inwestycji. Równie ważne będzie upowszechnianie kultury zrównoważonego ładu korporacyjnego w przedsiębiorstwach sektora prywatnego.

Transformacja Europy w kontynent neutralny dla klimatu będzie mogła się dokonać tylko pod warunkiem, że będzie sprawiedliwa dla wszystkich. Nikt nie może pozostać w tyle. Pewne części Europy i jej gospodarki będą musiały ulec szczególnie głębokim przemianom. Unia Europejska musi wspierać państwa członkowskie w służących temu celowi ukierunkowanych inwestycjach. **Mechanizm sprawiedliwej transformacji** i towarzyszący mu **Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji**, zaproponowane na początku 2020 r., będą oferować wsparcie najbardziej potrzebującym go regionom i sektorom, umożliwiając im modernizację i dywersyfikację gospodarki oraz złagodzenie społecznych i gospodarczych kosztów transformacji.

Ochrona klimatu i środowiska jest naszym wspólnym obowiązkiem. Wszyscy musimy działać – i Europejczycy pokazali, że są zdeterminowani, aby w tych przemianach aktywnie uczestniczyć. **Europejski pakt na rzecz klimatu** zapewni połączenie wszystkich tych wysiłków, jednocząc regiony, społeczności lokalne, społeczeństwo obywatelskie, szkoły, przemysł i obywateli.

2.2. Europa na miarę ery cyfrowej

Transformacja cyfrowa już teraz wywiera silny wpływ na wszystkie aspekty naszego życia prywatnego i zawodowego. Daje nowe możliwości nawiązywania kontaktów, komunikowania się, rozwiązywania problemów społecznych i prowadzenia biznesu. Unia Europejska ma wszelkie możliwości, aby w pełni wykorzystać tę transformację i stać się ogólnym cyfrowym liderem. W tym celu musi skupić się w pierwszej kolejności na technologiach przyszłości mających największy potencjał, a jednocześnie dbać o to, aby europejskie podejście w tej dziedzinie było ludzkie, etyczne i oparte na wartościach.

Nowa **europejska strategia w zakresie danych** pozwoli nam maksymalnie wykorzystywać ogromną wartość danych nieosobowych jako stale rosnącego zasobu gospodarki cyfrowej, z którego można czerpać wielokrotnie. Komisja przedstawi również **białą księgę w sprawie sztucznej inteligencji**, aby wspierać jej rozwój i stosowanie oraz zapewnić w tym kontekście pełne poszanowanie wartości europejskich i praw podstawowych. Optymalne wykorzystywanie sztucznej inteligencji pomoże nam znaleźć nowe rozwiązania starych problemów i skrócić czas realizacji najrozsadniejszych zadań. Musimy jednak stworzyć ekosystem zaufania, aby zapewnić jej rozwój w jasno określonych granicach etycznych.

Nowy **akt prawny o usługach cyfrowych** wzmocni jednolity rynek tych usług i pomoże zapewnić małym przedsiębiorstwom jasność prawa i równe warunki działania. Zasadniczym elementem naszych działań będzie ochrona obywateli i ich praw, zwłaszcza wolności słowa.

Cyfryzacja i cyberbezpieczeństwo to dwie strony tego samego medalu. Aby jeszcze zwiększyć ogólne bezpieczeństwo cybernetyczne w Unii, Komisja dokona **przeglądu dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych**. Przedstawimy również inicjatywy mające na celu zwiększenie odporności finansów cyfrowych na ataki cybernetyczne, w tym **wniosek dotyczący kryptoaktywów**.

Umocnienie Europy na czołowej pozycji w wyścigu cyfrowym i zwiększenie jej strategicznej autonomii będzie wymagało rozwinięcia naszej innowacyjności i potencjału przemysłowego. Aby wesprzeć ten rozwój, Komisja zaproponuje kompleksową **nową strategię przemysłową dla Europy**, która będzie sprzyjać transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz uczciwej konkurencji. Towarzyszyć jej będzie **strategia na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw**, która pomoże im w prowadzeniu i rozszerzaniu działalności. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na sektor mediów i sektor audiowizualny.

Zasadnicze znaczenie dla budowy Europy na miarę ery cyfrowej będzie miało usprawnienie rynków, aby lepiej służyły konsumentom, przedsiębiorstwom i społeczeństwu. Nasz wyjątkowy wspólny rynek będzie przynosił nam korzyści tylko pod warunkiem przestrzegania zasad w praktyce. Dlatego też Komisja przedstawi **sprawozdanie w sprawie barier na jednolitym rynku** oraz **plan działania dotyczący egzekwowania przepisów jednolitego rynku** dla zapewnienia lepszego wdrażania i egzekwowania przepisów. Musimy również zapewnić uczciwą konkurencję i równe warunki działania na rynku światowym. Możliwe nowe sposoby działania w obliczu subsydiów zagranicznych zakłócających konkurencję na jednolitym rynku zostaną przedstawione w **białej księdze w sprawie instrumentu dotyczącego subsydiów zagranicznych**. Pomoże ona przygotować grunt pod wniosek ustawodawczy w 2021 r.

Świadczenie usług za pośrednictwem platform internetowych otworzyło nowe możliwości w świecie pracy, np. umożliwiło stosowanie elastycznego czasu pracy. Jednocześnie jednak wiąże się z coraz liczniejszymi zastrzeżeniami, m.in. w zakresie statusu zatrudnienia, warunków pracy oraz możliwości korzystania z ochrony socjalnej, reprezentacji pracowniczej i rokowań zbiorowych. Z tego też względu w przyszłym roku proponujemy sposoby **poprawy warunków pracy osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych**.

Aby rozwiązać problemy coraz większego niedoboru wykwalifikowanej kadry oraz zmian modeli pracy, a także zwiększyć stopień przyswajania i opanowywania kluczowych technologii w Europie, niezbędne będzie inwestowanie w umiejętności cyfrowe. Kwestia ta, wraz z poprawą kultury informatycznej, będzie kluczowym elementem **zaktualizowanego planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej**. Z kolei komunikat w sprawie **przyszłości badań i innowacji oraz europejskiej przestrzeni badawczej** będzie poświęcony lepszemu łączeniu zasobów oraz pogłębianiu możliwości w zakresie badań, innowacji i wiedzy.

2.3. *Gospodarka służąca ludziom*

Gospodarka europejska notuje wzrost już siódmy rok z rzędu. Tendencja ta ma się utrzymać w bieżącym i kolejnym roku. Stopa zatrudnienia jest rekordowo wysoka, a bezrobocie – najniższe, jakie zanotowano od początku wieku. W pewnych państwach członkowskich nadal jednak poziom bezrobocia i ubóstwa jest zbyt wysoki. Utrzymują się nierówności, a dysproporcje regionalne w ramach poszczególnych krajów jeszcze się pogłębiają. Sytuacja – głównie z uwagi na światowe spowolnienie gospodarcze – jest niepewna, a to oznacza, że przed nami poważne wyzwania.

Gospodarka europejska jest unikalna – to społeczna gospodarka rynkowa, która pozwala nam łączyć sprawiedliwość społeczną, zrównoważony rozwój i wzrost gospodarczy. Jest to główny motor naszej zrównoważonej konkurencyjności. Obecnie, gdy rozpoczynamy dwojaką transformację, połączenie wymiaru społecznego z rynkowym będzie jeszcze ważniejsze niż dotąd. Komunikatem „**Silna Europa socjalna na rzecz sprawiedliwej transformacji**” Komisja rozpoczęła proces dialogu i konsultacji w celu przygotowania gruntu pod plan realizacji **Europejskiego filaru praw socjalnych**.

Jednocześnie, w porozumieniu z partnerami społecznymi i wszystkimi właściwymi stronami, Komisja przedstawi instrument prawny dotyczący **sprawiedliwych płac minimalnych dla pracowników w UE**. Odbędzie się to z poszanowaniem krajowych tradycji i zasad rokowań zbiorowych. Wniosek dotyczący **europejskiego programu reasekuracji świadczeń dla osób bezrobotnych** ma służyć wspieraniu osób pracujących oraz ochronie tych, którzy stracili pracę w wyniku wstrząsów zewnętrznych, pomagając im zwłaszcza w przekwalifikowaniu.

Nowa **europejska gwarancja dla dzieci**, która zostanie przedstawiona w przyszłym roku, będzie ważnym narzędziem zwalczania ubóstwa i zapewnienia dzieciom podstawowych usług. Aby zapewnić młodym ludziom potrzebne im możliwości w zakresie kształcenia, szkolenia i zatrudnienia, Komisja **udoskonali gwarancję dla młodzieży**.

Od czasu ostatniego kryzysu finansowego poczyniliśmy znaczne postępy w kierunku wzmocnienia wspólnego obszaru walutowego i zwiększenia odporności europejskiej unii gospodarczej i walutowej. Potrzebne są jednak dalsze istotne działania. Komisja dokona **przeglądu ram zarządzania gospodarczego** i przedstawi ogólne informacje o funkcjonowaniu zasad fiskalnych w ostatnich latach. Przegląd będzie punktem wyjścia do szeroko zakrojonych konsultacji z państwami członkowskimi i innymi zainteresowanymi stronami w poszukiwaniu sposobów poprawy unijnych ram zarządzania gospodarczego.

Komisja będzie nadal przyglądać się temu, jak Bułgaria i Chorwacja wywiązują się z zobowiązań przyjętych w celu przystąpienia do mechanizmu kursowego, co stanowi istotny krok w kierunku przyjęcia euro.

Plan działania na rzecz unii rynków kapitałowych, obejmujący inicjatywę na rzecz wzmocnienia ochrony inwestycji wewnątrzunijnych, ma służyć lepszej integracji krajowych rynków kapitałowych oraz zapewnieniu obywatelom i przedsiębiorstwom w całej UE równego dostępu do inwestycji i możliwości finansowania. Działanie to, wraz z dokończeniem budowy unii bankowej, stanie się jeszcze istotniejsze po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa; jest także niezbędne do tego, aby euro odgrywało większą rolę międzynarodową.

Dla zapewnienia integralności europejskiego systemu finansowego i zmniejszenia ryzyka niestabilności przedstawiony zostanie nowy **plan przeciwdziałania praniu pieniędzy**, służący usprawnieniu systemu nadzoru i egzekwowania zasad.

Dzięki przemianom technologicznym i globalizacji pojawiają się nowe modele biznesowe. Stwarza to nowe możliwości, ale przemianom tym musi również towarzyszyć odpowiednio szybka modyfikacja międzynarodowych ram opodatkowania osób prawnych. Komisja przedstawi komunikat „**Opodatkowanie przedsiębiorstw na miarę XXI wieku**”, dotyczący głównie kwestii podatkowych istotnych dla wspólnego rynku. Będzie on uzupełniony **planem działania w zakresie walki z uchylaniem się od opodatkowania** oraz uproszczeń i ułatwień w podatkach.

Komisja przyjmie **plan działania w dziedzinie unii celnej**, który będzie skupiać się na trzech filarach: zapewnieniu ochrony granic, propagowaniu przestrzegania przepisów i poprawie zarządzania unią celną. Komisja przyjmie również **wniosek ustawodawczy dotyczący jednego okienka w dziedzinie cel**, aby wzmocnić ochronę granic i uprościć procedury administracyjne dla przedsiębiorstw.

2.4. *Silniejsza pozycja Europy na świecie*

Wielostronny system oparty na zasadach odegrał kluczową rolę w utrzymaniu pokoju i stabilności od czasu zakończenia drugiej wojny światowej. Choć w ostatnich latach jest on kwestionowany w niespotykanym dotąd stopniu, Europa zawsze będzie w pełni angażować się w **utrzymywanie, unowocześnianie i udoskonalanie globalnego ładu światowego opartego na zasadach**, dbając o jego dostosowanie do dzisiejszych realiów. Jednocześnie Europa musi myśleć i działać w sposób bardziej geopolityczny, zjednoczony i skuteczny. Musi inwestować w sojusze i koalicje, aby propagować nasze wartości, realizować i chronić interesy Europy w drodze otwartego i sprawiedliwego handlu oraz wzmacniać powiązania między naszą polityką wewnętrzną i zewnętrzną.

Europejska dyplomacja będzie nadal odgrywać zasadniczą rolę na wszystkich kontynentach, pomagając nam w kontaktach – zarówno dwustronnych, jak i w ramach wielostronnych sieci – z naszymi partnerami. Komisja będzie w tym aspekcie w pełni wykorzystywać swoje kompetencje, m.in. negocjując porozumienia w ramach swojego mandatu i zakresu odpowiedzialności.

Umacnianie pozycji Europy na świecie oznacza współpracę z naszymi sąsiadami i partnerami. W tym duchu Komisja i Wysoki Przedstawiciel opracują nową, kompleksową **strategię współpracy z Afryką** w celu ożywienia stosunków gospodarczych, tworzenia miejsc pracy na obu kontynentach i wszechstronnego pogłębiania naszego partnerstwa. Jednocześnie Komisja będzie dążyć do zakończenia negocjacji w sprawie nowej umowy o partnerstwie między UE a państwami **Afryki, Karaibów i Pacyfiku**, która ma zastąpić umowę z Kotonu, wygasającą z końcem lutego 2020 r.

Co się tyczy bliższych nam regionów – Unia Europejska jest zdecydowana pogłębiać **partnerstwo z regionem Bałkanów Zachodnich**, z którym tak wiele nas łączy. Wiarygodna perspektywa przystąpienia do UE ma ogromne znaczenie strategiczne zarówno dla Unii, jak i dla samego tego regionu. Komisja potwierdzi takie stanowisko podczas szczytu UE-Balkany Zachodnie, który odbędzie się w Zagrzebiu w maju 2020 r. Komisja będzie nadal nalegać na rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną i Albanią. Równolegle będzie dążyć do utrzymania dynamiki poprzez zaproponowanie sposobów **usprawnienia procesu przystąpienia**, w tym w zakresie metodyki rozszerzenia i udoskonalonych ram inwestycji.

Europa nawiązała silne partnerstwo ze swoimi wschodnimi sąsiadami, budując wspólny obszar demokracji, dobrobytu, stabilności i ściślejszej współpracy. Aby utrzymać i zwiększyć dynamikę tych ważnych stosunków, przedstawimy koncepcję nowego **Partnerstwa Wschodniego po 2020 r.**, obejmującą zarys nowych długoterminowych celów politycznych.

Unia Europejska jest zdania, że niezbędnym warunkiem działania wolnego, sprawiedliwego i otwartego handlu jest silna, skuteczna Światowa Organizacja Handlu (WTO). Komisja zamierza przewodzić międzynarodowym wysiłkom i współpracować z partnerami w celu reformy WTO. Zamierzamy jeszcze dobitniej domagać się uczciwych, skutecznych i egzekwowalnych przepisów, które ukształtują równe warunki działania dla wszystkich stron handlu. Dlatego też Komisja planuje **szeroką inicjatywę dotyczącą reformy WTO**, która ma

rozpocząć się w następstwie kolejnej konferencji ministerialnej WTO w czerwcu 2020 i zmierzać do zawarcia kompleksowego porozumienia.

Będziemy również bronić światowego porządku opartego na zasadach, czemu służyć będzie komunikat w sprawie **wzmocnienia suwerenności gospodarczej i finansowej Europy**. Koncepcja ta będzie się opierać na silniejszej międzynarodowej roli euro. Przygotuje również grunt pod wprowadzenie w przyszłym roku usprawnionego mechanizmu sankcji, który ma zapewnić Europie większą odporność na sankcje eksterytorialne nakładane przez państwa trzecie oraz umożliwić właściwe egzekwowanie sankcji nakładanych przez UE.

Komisja będzie ściśle współpracować z Radą w sprawie planu działania dotyczącego **praw człowieka i demokracji**, który skupi się na wiodącej roli UE w ustalaniu standardów w zakresie praw człowieka i na utrzymaniu międzynarodowego prawa humanitarnego. Komisja przedstawi również plan działania w zakresie **równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet w stosunkach zewnętrznych**.

2.5. Promowanie naszego europejskiego stylu życia

Fundamentem europejskiego sposobu życia są nasze wartości – solidarność, równość i sprawiedliwość. Europejski styl życia oznacza poczucie bezpieczeństwa i spokój ducha, wspieranie najsłabszych członków naszego społeczeństwa i sprzyjanie integracji społecznej. To szukanie wspólnych rozwiązań dla wspólnych wyzwań, umożliwianie ludziom nabywania umiejętności, których potrzebują, oraz inwestowanie w ich zdrowie i wysoką jakość życia. To budowanie silniejszych, spójniejszych i bardziej odpornych europejskich społeczeństw.

Unia Europejska odgrywa ważną rolę w pomaganiu Europejczykom w dbałości o własne zdrowie. Chcemy, aby Europa była liderem w zwalczaniu nowotworów. Komisja przedstawi **europejski plan walki z rakiem** w celu wsparcia państw członkowskich w ich wysiłkach na rzecz poprawy profilaktyki i leczenia nowotworów. Komisja uruchomi również **strategię farmaceutyczną dla Europy** w celu zapewniania w dalszym ciągu jakości i bezpieczeństwa leków oraz konsolidacji globalnej konkurencyjności europejskiego sektora farmaceutycznego. Unia powinna również przeciwstawiać się presji rosnących kosztów leków, dbając o to, aby wszyscy pacjenci mogli czerpać korzyści z innowacji.

Częścią europejskiego stylu życia jest wspieranie rozwoju umiejętności, edukacji i włączenia społecznego. Dzięki temu ludzie uzyskują narzędzia i wiedzę, która pozwala im na pomyślny rozwój i pełne uczestnictwo w dwójakiej transformacji. Komisja jest zdeterminowana, aby **do 2025 r. zakończyć tworzenie europejskiego obszaru edukacji**. Wymaga to podejścia uwzględniającego całe życie – zarówno wiek dziecięcy, jak i dorosłość. Przedstawimy nowy **europejski program na rzecz umiejętności**, sprzyjający identyfikowaniu i eliminowaniu niedoborów wykwalifikowanej kadry oraz przekwalifikowaniu. Przedstawimy również nowy **plan działania na rzecz integracji i włączenia społecznego**, aby chronić w naszych społeczeństwach ich najsłabszych członków.

Poczucie bezpieczeństwa i spokój ducha to dla Europejczyków jedna z najważniejszych i najbardziej podstawowych kwestii. Nic nie ma w naszym życiu większego znaczenia niż bezpieczeństwo naszych dzieci. Komisja opracuje zatem strategię UE na rzecz skuteczniejszej **walki z niegodziwym traktowaniem dzieci w celach seksualnych**.

W ostatnich latach pojawiają się nowe, coraz bardziej złożone zagrożenia dla bezpieczeństwa w wymiarze transgranicznym i międzysektorowym, co wskazuje na potrzebę ściślejszej współpracy w zakresie bezpieczeństwa na wszystkich szczeblach. Komisja przedstawi **nową strategię unii bezpieczeństwa** w celu określenia obszarów, w których Unia może wnieść

wartość dodaną, wspierając państwa członkowskie w zapewnianiu bezpieczeństwa – od zwalczania terroryzmu i przestępczości zorganizowanej, poprzez zapobieganie zagrożeniom hybrydowym i wykrywanie ich, po cyberbezpieczeństwo i zwiększanie odporności naszej infrastruktury krytycznej. Komisja zwiększy również uprawnienia Europolu w celu usprawnienia operacyjnej współpracy policyjnej.

Od czasu Europejskiego programu w zakresie migracji z 2015 r. UE poczyniła znaczne postępy w kwestiach migracji i granic. Aby na nowo zdynamizować te działania, Komisja przedstawi **nowy pakt o migracji i azylu**. Będzie to podejście uwzględniające całe szlaki migracyjne, zważywszy że aspekty wewnętrzne i zewnętrzne migracji są ze sobą nierozdzielnie związane. Zasadniczym elementem tego kompleksowego podejścia pozostanie reforma wspólnej europejskiej polityki azylowej. Komisja opracuje bardziej odporny, humanitarny i skuteczny system migracji i azylu, który wzmocni również zaufanie do strefy Schengen jako przestrzeni swobodnego przepływu.

2.6. *Nowy impuls dla demokracji europejskiej*

Utrzymanie silnej i żywotnej demokracji w Europie musi opierać się na poszanowaniu prawa i zaufaniu. Demokracja, obok praw podstawowych i praworządności, jest jedną z podstawowych wartości naszej Unii. Niemniej jednak demokracja europejska musi mierzyć się z wieloma zagrożeniami, zarówno pochodzącymi z zewnątrz, jak i wewnętrznymi.

Aby im sprostać, Komisja przedstawi **europejski plan działania na rzecz demokracji**, który ma służyć zwiększeniu odporności naszych demokracji i odpieraniu prób ingerencji z zewnątrz w wybory europejskie. Będzie on polegać na przeciwdziałaniu dezinformacji i skutecznym reagowaniu na zmieniające się zagrożenia i próby manipulacji, a także na wspieraniu wolnych i niezależnych mediów.

Aby jeszcze bardziej wzmocnić naszą demokrację, obywatele, instytucje UE oraz politycy szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego wspólnie wezmą udział w debacie w ramach **konferencji w sprawie przyszłości Europy**. Komisja w styczniu przedstawiła własną koncepcję konferencji w celu szybkiego uzgodnienia jej zakresu, formy i celów z Parlamentem Europejskim i Radą.

Siła naszej demokracji wynika między innymi z naszej determinacji, by strzec praw i praworządności. Wysiłków na rzecz jej ochrony nigdy nie można zaprzestać. W ramach nowego mechanizmu na rzecz praworządności Komisja opublikuje swoje pierwsze **coroczne sprawozdanie na temat praworządności**, opisujące sytuację we wszystkich państwach członkowskich. Przyczyni się to do wzmocnienia europejskiej kultury praworządności w UE. Komisja przedstawi również nową **strategię wdrażania Karty praw podstawowych**, koncentrującą się na podnoszeniu świadomości na szczeblu krajowym.

Równość jest jedną z podstawowych wartości Unii Europejskiej i stanowi siłę napędową wzrostu gospodarczego i dobrostanu społecznego. Komisja przedstawi **strategię na rzecz równouprawnienia płci**, skupiającą się na najistotniejszych problemach i zagadnieniach dotyczących dziś kobiety, jak przemoc ze względu na płeć, niezależność ekonomiczna i dostęp do rynku pracy. Przedstawione zostaną propozycje dotyczące przejrzystości wynagrodzeń.

Komisja podejmie również działania na rzecz promowania **równości i lepszego włączenia społecznego Romów**. Specjalna strategia będzie poświęcona również zapewnieniu **równości osób LGBTI w całej Unii**. Szczególną uwagę należy zwrócić na ochronę osób najbardziej narażonych na zagrożenia. Komisja przedstawi **strategię UE w zakresie praw ofiar**.

W ramach naszych wysiłków służących lepszemu zrozumieniu tych zmian i reagowaniu na nie Komisja przedstawi **sprawozdanie na temat skutków zmian demograficznych**. Unaoczní ono, w jaki sposób nowe realia demograficzne wpływają na całą naszą rzeczywistość – politykę społeczną i regionalną, zdrowie, finanse, łączność cyfrową, umiejętności i integrację. Komisja przedstawi również **dlugoterminową wizję** obszarów wiejskich oraz **zieloną księgę na temat starzenia się społeczeństwa**.

Zaproponowany przez Komisję nowy **program na rzecz konsumentów** pozwoli na dostosowanie ochrony konsumentów do obecnych realiów, ze szczególnym uwzględnieniem transakcji transgranicznych i internetowych. Umożliwi on konsumentom dokonywanie świadomych wyborów i odgrywanie aktywnej roli w transformacji ekologicznej i cyfrowej.

3. Przegląd inicjatyw zaproponowanych w poprzednich kadencjach Komisji, niezatwierdzonych dotąd przez Parlament Europejski i Radę

Aby skupić nasze wysiłki na realizacji głównych priorytetów, które ustaliliśmy na bieżącą kadencję, Komisja dokładnie przeanalizowała wszystkie wnioski ustawodawcze oczekujące na przyjęcie przez Parlament Europejski i Radę, aby ocenić, czy powinny one zostać utrzymane, zmienione czy wycofane¹. Na potrzeby tej oceny Komisja skupiła się na ustaleniu, czy zainicjowane wnioski są zgodne z naszymi naczelnymi celami, czy są nadal w stanie sprostać obecnym wyzwaniom i czy mogą zostać skutecznie wdrożone, a także czy można rozsądnie oczekiwać ich przyjęcia w najbliższej przyszłości. Starannie rozważyliśmy również opinie wyrażone przez Parlament i Radę.

W wyniku tej szczegółowej analizy wniosków ustawodawczych oczekujących na zatwierdzenie przez Parlament i Radę Komisja doszła do wniosku, że 32 z nich należy wycofać.

Komisja zamierza nadal zdecydowanie dążyć do realizacji zasadniczych celów wielu spośród wniosków przewidzianych do wycofania. Dla postępu prac nad tymi kwestiami wskazane jest jednak zastanowienie się nad tym, jaki sposób osiągnięcia ich celów będzie najskuteczniejszy.

Wszystkie wnioski, które Komisja zamierza wycofać, wymieniono w załączniku IV wraz z wyjaśnieniem powodów ich wycofania.

Zanim to nastąpi, Komisja skonsultuje proponowany wykaz z Parlamentem Europejskim i Radą. Spośród pozostałych inicjatyw oczekujących na rozpatrzenie Komisja wyszczególniła te inicjatywy o charakterze ustawodawczym, które w procesie legislacyjnym w 2020 r. należy traktować priorytetowo – wymieniono je w załączniku III.

¹ Zgodnie z art. 39 porozumienia ramowego między Parlamentem Europejskim a Komisją Europejską (Dz.U. L 304 z 20.11.2010), który stanowi: „Komisja przeprowadza przegląd wszystkich wniosków będących w toku na początku kadencji nowej Komisji w celu politycznego potwierdzenia lub wycofania tych wniosków, z należytym uwzględnieniem opinii wyrażonych przez Parlament”. Przepisy dotyczące wycofania wniosków będących w toku figurują również w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie lepszego stanowienia prawa z 2016 r. (Dz.U. L 123 z 12.5.2016).

4. Lepsze stanowienie prawa, kształtowanie polityki oraz wdrażanie i egzekwowanie prawa UE

Komisja przedstawiła ambitny program na rzecz inwestowania w naszych obywateli, planetę i gospodarkę, w partnerstwie z innymi instytucjami UE, państwami członkowskimi, regionami i podmiotami społeczeństwa obywatelskiego. **Lepsze stanowienie prawa pozostanie centralnym elementem naszego procesu kształtowania polityki.** Komisja zobowiązuje się opracowywać i wdrażać politykę, która przynosi wymierne, praktyczne rezultaty i ułatwia życie obywatelom i przedsiębiorcom. W duchu zobowiązania podjętego w ramach Europejskiego Zielonego Ładu wszystkie inicjatywy będą zgodne z **zielonym przyrzeczeniem: nie szkodzić.**

W ramach nieustannych wysiłków na rzecz ulepszania procesu kształtowania polityki Komisja przygotowuje swoje pierwsze **sprawozdanie prognostyczne.** Opisane w nim zostaną najważniejsze tendencje i ich potencjalny wpływ na politykę. Pomoże to zainicjować publiczną debatę na temat długoterminowych kwestii strategicznych i sformułować zalecenia pomocne w realizacji celów, które Europa przed sobą stawia. Komisja przedstawi **komunikat na temat lepszego stanowienia prawa.** Będzie też starać się czerpać lepsze dowody z ocen, uwzględniać prognozy w swoich narzędziach regulacyjnych, stosować koncepcję „aktywnej” pomocniczości i efektywniej prowadzić konsultacje z obywatelami.

Komisja opracuje również nowy instrument w myśl **zasady „jedno więcej – jedno mniej”**, służący temu, aby nowo wprowadzane obciążenia administracyjne były rekompensowane poprzez zniesienie kosztów administracyjnych w podobnej wysokości, ponoszonych na szczeblu UE przez obywateli i przedsiębiorstwa – w szczególności MŚP – w tym samym obszarze polityki. Podejście to nie spowoduje obniżenia naszych standardów społecznych ani ekologicznych; nie będzie też stosowane czysto mechanicznie. Ma ono służyć temu, aby prawodawstwo UE przynosiło korzyści jego ostatecznym użytkownikom, nie nakładając zbędnych obciążeń na obywateli i przedsiębiorstwa, szczególnie MŚP. Aby tak się stało, musimy przy opracowywaniu prawodawstwa UE przyjmować punkt widzenia użytkownika i konsekwentnie stosować zasadę domyślnej cyfrowości.

Uproszczenie i ograniczanie obciążeń będzie opierać się na ścisłej współpracy ze współprawodawcami, państwami członkowskimi, regionami i władzami lokalnymi. Aby wywiązać się ze swojego zobowiązania – zapewniać przedsiębiorcom i obywatelom maksymalne korzyści, a jednocześnie unikać zbędnych obciążeń – Komisja stworzy **platformę „Fit-for-Future”.** Zgromadzona w niej zostanie fachowa wiedza administracji krajowych, regionów, partnerów społecznych, małych i dużych przedsiębiorstw, a także konsumentów oraz organizacji pozarządowych działających w obszarze zdrowia, środowiska i w innych dziedzinach. Posłuży ona do rozważenia możliwości uproszczenia, zmniejszenia obciążeń, cyfryzacji oraz ustalenia, czy dane akty prawne sprostają wyzwaniom przyszłości.

Prawodawstwo dobrze służy swoim celom tylko wówczas, gdy jest wdrażane jednolicie. W tym duchu Komisja będzie nadal **ściśle monitorować transpozycję i stosowanie obowiązujących przepisów.** Będzie dążyć do dialogu z państwami członkowskimi, aby lepiej zrozumieć problemy, znaleźć rozwiązania i ostatecznie zaoszczędzić czas i pieniądze podatników w toku prowadzonych działań. W przypadkach, w których dialog nie będzie przynosić rezultatów, **Komisja nie zawaha się podjąć zdecydowanych i skutecznych działań egzekucyjnych,** o ile okaże się to konieczne.

5. Podsumowanie

Niniejszy program prac oraz działalność Komisji w pierwszym roku nowej kadencji określa wizję, kierunek i tempo działań na najbliższe pięć lat. Pierwsze 100 dni będzie miało kluczowe znaczenie jako deklaracja wobec Europejczyków, że ich Unia podejmuje realizację ambitnych zadań powierzonych jej w zeszłorocznych wyborach.

Każda z inicjatyw wymienionych w niniejszym programie prac ma ostatecznie służyć obywatelom Europy. Ma służyć temu, aby życie w Europie było łatwiejsze i zdrowsze, społeczeństwa – bardziej sprawiedliwe, możliwości – bardziej zróżnicowane i dostępne, a gospodarki – nowocześniejsze i zorientowane na szersze cele. Aby jednak tak było, państwa członkowskie Unii i jej instytucje muszą działać razem, aby wnioski ustawodawcze stawały się aktami prawnymi, które z kolei przyniosą wszystkim praktyczne korzyści. Komisja jest zdecydowana współpracować w tym celu zarówno z Parlamentem Europejskim, jak i z Radą.

Realizując niniejszy program prac, Komisja będzie również dbać o wyjaśnianie swoich działań i o uwzględnianie opinii obywateli, czemu ma służyć m.in. konferencja w sprawie przyszłości Europy. Obok naszych prac w zakresie prognozowania angażowanie obywateli będzie w istotnym stopniu wpływać na decyzje o przyszłych priorytetach, polityce i programach prac.

Wykorzystując wszystkie atuty Europy, wzmacniając więzi między obywatelami a tymi, którzy mają im służyć, zapewniając współdziałanie instytucji, możemy razem wykorzystać możliwości, które stoją przed nami w ciągu najbliższych pięciu lat i później – aby mierzyć wyżej w Europie i dzięki temu przewodzić na świecie.